

Releasebrief GEMMA Softwarecatalogus jaargang 1 nr. 1

Versie 1.0, 19-03-2013

Geachte leveranciers,

Het jaar van de introductie van de GEMMA Softwarecatalogus ligt al weer ruim achter ons. Acht maanden na de eerste keer invullen van de Softwarecatalogus introduceren wij nu de "Releasebrief GEMMA Softwarecatalogus" voor u als leverancier. Hierin meldt KING vanaf nu wijzigingen in functionaliteit en/of inhoud van de Softwarecatalogus. Deze wijzigingen komen tot stand op basis van signalen van leveranciers, standaardisatiepartners, gebruikers van de Softwarecatalogus en ook KING zelf.

In onze brief van 9 november 2012 en tijdens het laatste leveranciersoverleg op 23 november 2012 hebben we vanuit KING aangegeven:

"... dat de kwaliteit van de Softwarecatalogus essentieel is voor een succesvol gebruik door gemeenten, medeleveranciers en andere belanghebbende partijen. Nu de inhoud en de intensiteit van het gebruik van de Softwarecatalogus groeit, blijkt dat de kwaliteit aandacht behoeft."

Deze eerste releasebrief betreft wijzigingen in de inhoud van standaarden (zie Hoofdstuk 1) en referentie-componenten (zie Hoofdstuk 2). Wij hebben u eerder gevraagd nog eens grondig en zo zorgvuldig mogelijk de vermelde softwareproducten van uw organisatie en de daaraan gekoppelde standaarden, plannings en toelichtingen te analyseren en waar nodig aan te passen. Graag doen wij dit verzoek nogmaals. Realiseert u zich daarbij dat uw gegevens anders te lang onjuist of onvolledig in de Softwarecatalogus vermeld staan.

De wijzigingen worden ook op www.gemmasoftwarecatalogus.nl gepubliceerd. Mocht u reacties hebben op deze wijzigingen, dan verzoeken wij u die kenbaar te maken via het gebruikelijke terugmeldformulier op de website. KING voert de aangegeven wijzigingen in de week van 25-29 maart a.s. door. De toevoegingen van gegevens vindt nu al plaats. Wij verzoeken u uw aanvullingen en wijzigingen in uw productinformatie door te voeren vóór de week van 15 april.

Er is ook gewerkt aan extra functionaliteit, zie hoofdstuk 3. Deze is reeds operationeel.

Met vriendelijke groeten,

Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten

Peter Klaver

Dirk Moree

Kees Groeneveld

Mark Backer

Projectleider
Standaarden+

Coördinator
Softwarecatalogus

Leveranciers-
management

ICT-
architect

Hoofdstuk 1 Standaarden

1.1. Toevoeging nieuwe standaarden

Vanuit diverse bronnen zijn nieuwe standaarden naar voren gekomen die voor gemeenten relevant (kunnen) zijn.

Bron: Pas-toe-of-leg-uit-lijst Forum Standaardisatie

Onderstaand is een aantal standaarden toegevoegd vanuit de [pas-toe-of-leg-uit-lijst van het Forum Standaardisatie](#).

Alleen de standaarden die specifiek genoeg (zoals StUF) of functioneel (zoals OWMS) zijn voor gangbare gemeentelijke software-applicaties, zijn uit deze lijst overgenomen. Technische standaarden (zoals FTP) of te generieke standaarden (zoals NORA) zijn niet overgenomen. Deze zijn inbegrepen in gedetailleerdere functionele standaarden.

Toevoegingen op de reeds bestaande standaarden in de Softwarecatalogus zijn:

- CMIS versie 1.1: [nieuwe versie van Content Management Interoperability Services \(CMIS\)](#);
- IFC (Industry Foundation Classes) versie 2x3 TC1:
Uitwisseling in het kader van bouwwerkinformatiemodellen;
- IPMV (Informatie Publicatie Model Vergunningen) versie 4.0:
Beschrijft de randvoorwaarden voor het publiceren van vergunningen op internet;
- ODF (Open Document Format) versie 1.2:
Uitwisseling van reviseerbare documenten;
- OWMS (Overheid.nl Web Metadata Standaard) versie 4.0:
Metadateren van publieke overheidsinformatie op internet;
- PDF/A (Portable Document Format / Archive) – versie 1 & versie 2:
Lange termijn archivering van documenten;
- SAML (Security Assertion Markup Language) versie 2.0:
Identitymanagement, wordt ook gebruikt binnen DigiD en eHerkenning;
- SIKB (Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer) versie 01.01:
Uitwisselen kwaliteitsgegevens van de bodem, inclusief geografische en administratieve gegevens.
- VISI versie 1.2:
digitale communicatie en –informatie-uitwisseling t.b.v. ketenintegratie in het bouwproces.

Bron: Geo-standaarden

Vanuit de contacten o.a met standaardisatiepartner Geonovum zijn toegevoegd:

- BAG: koppelvlakken afnemers: BAG Extract 2.1, BAG Bevraging 2.0, BAG Compact 1.0; het onderliggende informatie model van de BAG heet "Catalogus BAG versie 2009".
- BGT: IMGEO versie 2.1 en StUF-Geo IMGEO versie 3.00;
- BRK: Informatiemodel BRK Levering (opvolger Massale Output);
- BRO: koppelvlak: BRO-webservices innamen en uitgaven komen nog, wordt dus later opgenomen. SIKB gaat over de huidige uitwisselingspraktijk bodemgegevens, wordt wel opgenomen: zie pas toe of leg uit lijst hierboven;
- BRT: Onder de verzamelnaam BRT Levering worden diverse kaartproducten geleverd;
- DURP: RO Standaarden 2008 en 2012 (IMRO was reeds opgevoerd; onder de verzamelnaam RO Standaarden zijn ook de overige standaarden voor het Digitaal Uitwisselen van Ruimtelijke Plannen opgenomen);
- KLIC service koppelvlak, WION: BMKL (Berichten Model Kabels en Leidingen).

Bron: verzoeken van leveranciers cq interne KING-bevindingen:

- [Digikoppeling 2.0](#) is aangemeld bij het Forum Standaardisatie;
- I-Spiegel versie 1.2: uitbreiding met BAG-WOZ deelobjectchecker;
- Mijn Overheid Lopende Zaken koppelvak;
- PDOK services;
- StUF-LVO 3.12 is in ontwikkeling;
- StUF-PL 3.00 (Participatieladder);
- StUF-ZKN 2.01 (dit is een voorloper van StUF-ZKN 3.10 waar sommige leveranciers nog producten voor hebben die ze nu niet kunnen opvoeren). De status van deze standaard is overigens 'Standaard teruggetrokken'.

Bron: Referentiecomponenten die eigenlijk een koppelvakstandaard zijn.

Zie ook Hoofdstuk 2 Referentiecomponenten. Hieronder een overzicht van referentiecomponenten die als koppelvakstandaard in de tabel Standaarden opgevoerd gaan worden door KING. De referentiecomponenten zullen op termijn uit de catalogus verdwijnen. Zie hoofdstuk 2.3.

Was gemeentelijke referentiecomponent	Wordt Standaard
BRI (Basisregistratie Inkomen) koppeling	Levering AIG (Authentieke Inkomen Gegevens), AIG service (voor terugmelden op de BRI)
BRV (Basisregistratie Voertuigen) koppeling	BRV Interactieve/online gegevensdiensten, BRV abonnementen
DigiD koppeling	DigiD koppelvak: is DigiD API v2.2.1, SAML DigiD4 v2.2 gebaseerd op Ebms en WUS. In toekomst ook WSRM.
Digilevering	Digilevering "koppelvak": dit bevat: a. Digikoppeling, en b. specificaties van de standaard waarmee welke basisgegevens geleverd worden (als eerste voor NHR).
E-herkenning voor bedrijven koppeling	SAML en Afsprakenstelsel 1.5 (Reeds aanwezig).
GBA-V	GBA-V Berichtstandaard
Landelijke Voorziening BAG en LV-BAG koppeling	BAG Extract 2.1, BAG Bevraging 2.0, BAG Compact 1.0 en StUF-BAG 2.06
Landelijke Voorziening WOZ en LV-WOZ koppeling	StUF-WOZ 3.11, 3.12 (reeds in softwarecatalogus aanwezig)

Mijn Overheid Berichtenbox koppeling	Mijn Overheid Berichtenbox koppelvlak; is Digikoppeling Ebms en WUS.
NieuwHandelsRegister (NHR) koppeling	StUF-HR 3.00 (vraag- en antwoordbericht). En Gegevenscatalogus Handelsregister versie 2.3.
Omgevingsloket Online (OLO) koppeling	StUF-LVO 3.5, 3.10, 3.11 (reeds in softwarecatalogus aanwezig) en StUF-LVO 3.12 (in ontwikkeling).
PIVA-V	WSDL versie voor PIVA-V
RNI (Register Niet-Ingezetenen) koppeling	RNI koppelvlak bijhouding (zodra wetgeving rond is wordt deze standaard opgenomen).

1.2. Wijzigingen Standaarden

- Webrichtlijnen 2.0 is al in eerder stadium gewijzigd in 1.0 en met betrokken leveranciers gecommuniceerd.
- Koppelvlak BAG-GBA 1.2 wordt BAG-GBA koppelvlak 1.2.
- Koppelvlak Digimelding 1.2 wordt Digimelding koppelvlak 1.2.
- StUF LVBAG 3.10; formeel juiste naam is: StUF-BAG 2.06 (gebaseerd op StUF-onderlaag 2.05); de door het Kadaster gehanteerde naam is BAGLV Koppelvlak 1.2.1. Beide namen zullen vermeld worden.

1.3. Verwijderde Standaarden

In dit stadium zijn alle standaarden zoals opgenomen in de Softwarecatalogus nog relevant.

Hoofdstuk 2 Referentiecomponenten

De meeste leveranciers hebben inmiddels hun softwareportfolio ingevuld in de GEMMA Softwarecatalogus. Mede dankzij deze ingevulde productportfolio's is na analyse gebleken dat de huidige definitie van referentiecomponenten in de Softwarecatalogus niet eenduidig is. Dit leidt tot meerdere interpretaties van referentiecomponenten.

Eén van de doelen van de Softwarecatalogus is gemeenten een helder en objectief overzicht bieden van de gemeentelijke software markt. Om dit doel te bereiken zullen de definities van de referentiecomponenten met voortschrijdend inzicht worden bijgesteld. Uit de huidige vulling wordt duidelijk dat er behoefte is aan meer samenhang tussen de referentiecomponenten, samenhang geeft context en maakt duidelijk hoe de componenten zich tot elkaar verhouden.

Om deze samenhang weer te geven zijn de referentiecomponenten volgens een drietal indelingen gecategoriseerd en vervolgens geplot op de GEMMA informatiearchitectuur.

De referentiecomponenten zijn volgens de onderstaande indelingen gecategoriseerd:

- De 6 vlakken van de GEMMA informatiearchitectuur;
- De GEMMA informatiefuncties op hoofdlijnen, voornamelijk relevant voor de front- en midoffice-applicaties;
- De VNG beleidsthema's, indeling voornamelijk relevant voor de backoffice-applicaties.

GEMMA applicatielandschap

Met behulp van de categorieën zijn vervolgens de referentiecomponenten geplot op achtergrondplaat van de GEMMA informatiearchitectuur. Het resultaat is een applicatielandschapskaart. De plaat is nu nog statisch en gemaakt met behulp van Visio. Er zijn echter diverse ideeën om het applicatielandschap in de toekomst meer functies te geven, zoals:

- Image map waarmee de plaat als toegangsmenu fungeert naar de beschrijving van referentiecomponenten en het zoeken van softwareproducten daarvoor;
- Productportfolio, een gegenereerde plaat met hierop de door een leverancier ingevoerde producten geplot in de referentiecomponenten van de GEMMA applicatielandschapkaart;
- Gemeentelijk applicatielandschap, alle door een gemeente gebruikte producten geplot in de referentiecomponenten van de GEMMA applicatielandschapkaart. Hiervoor ontbreekt nu nog de informatie, maar dit is één van de ideeën om gemeenten een instrument aan te bieden voor meer inzicht in hun applicaties.

In de huidige versie van de Softwarecatalogus wordt de kaart als .pdf- en Visio-bestand beschikbaar gesteld op de website van KING en op www.softwarecatalogus.nl.

Wijzigingen content Softwarecatalogus

De content van de Softwarecatalogus is na deze analyse flink gewijzigd. Hieronder worden de belangrijkste constatering en de daaruit volgende wijzigingen kort genoemd:

1. Landelijke voorzieningen worden onterecht aangevinkt als gemeentelijk softwareproduct
 - Een groot aantal producten is gelinkt aan een Landelijke Voorziening -> leveranciers hebben de behoefte om aan te geven dat zij een koppeling met een Landelijke Voorziening ondersteunen.
 - Oplossing: een mogelijke koppeling met een Landelijke Voorziening is opgevoerd als standaard van de categorie koppelvlak. Leveranciers kunnen bij hun producten aangeven welke koppelvlakken ondersteund worden.
2. Onderscheid tussen backoffice en midoffice vervaagt
 - Zaaksystemen claimen backoffice functionaliteit en
 - Backoffice systemen claimen zaakbeheer functionaliteit
 - Oplossing: Aanscherpen van de beschrijving van een referentiecomponent met een beperkt aantal requirements. Afhankelijk van de referentiecomponent is het soms mogelijk een eenduidig en objectief knock-out criterium op te nemen, voor andere blijft dit lastig. Een goed voorbeeld van een knock-out criterium is de BAG conformiteitstoets;
3. Frontoffice referentiecomponenten zijn zelden of niet één-op-één gekoppeld aan product
 - Frontoffice referentiecomponenten zijn te fijnmazig gedefinieerd, zonder samenhang
 - Voor leveranciers vergt het studie om frontoffice producten goed te definiëren, maar is er ook kans om referentiecomponenten te vergeten of verkeerd te interpreteren
 - Oplossing: Weergave van de frontoffice referentiecomponenten in samenhang. Dit is zichtbaar in de plaat van het GEMMA applicatielandschap. Hiermee wordt vanuit de context duidelijk wat de functionaliteit van een component is.

De nu doorgevoerde set van wijzigingen is groot, en waarschijnlijk ook niet de laatste, maar zowel KING als veel leveranciers willen in dit stadium de kwaliteit van de inhoud vergroten voordat het gebruik door gemeenten significant gaat groeien. Na deze wijziging is het aan de leveranciers en de gemeenten om feedback te leveren. Hierbij moet de hamvraag voor een leverancier zijn of de softwareproducten via de nu aangeboden indeling en content voor gemeenten goed vindbaar is. De leveranciers worden dan ook opnieuw uitgenodigd om hun ervaring en commentaar op de Softwarecatalogus te laten horen.

2.1 Toevoeging referentiecomponenten

De volgende gemeentelijke referentiecomponenten zijn aan de Softwarecatalogus toegevoegd.

Referentie component (nieuw)	Omschrijving
BGT / IMGEO administratie	Systeem voor het bronbeheer van: - de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT, minimum variant) of - het InformatieModel Geo (IMGEO, uitgebreidere variant).
GEO webservice	Systeem voor het omzetten van geografische gegevens naar een kaart, geschikt om te tonen in een website.
KLIC administratie (WION)	Systeem voor informatie uitwisseling met de Kadaster dienst KLIC in het kader van de grondroerdersregeling (Wet Informatie-uitwisseling Ondergrondse Netten (WION))

Balie systeem	Systeem ter ondersteuning van de dienstverlening aan balie.
Call center systeem	Een intelligente telefooncentrales (ACD's = Automatic Call Distribution) die het inkomende telefoonverkeer zo efficiënt mogelijk verdeelt.

2.2 Wijziging referentiecomponenten

Van 17 componenten is de naam gewijzigd. Eén van de aanleidingen hiervoor is een consequent gebruik van een aanduiding voor het type referentiecomponent:

- Administratie – aanduiding voor een referentiecomponent waarmee gemeenten het bronbeheer van een landelijke (basis)registratie uitvoeren;
- Beheer – beheer van kern- en procesgegevens
- Registratie – lokale kopie van een landelijke authentieke bron (die niet door gemeenten beheerd wordt).

Deze naamswijzigingen in gemeentelijke componenten hebben geen gevolgen voor de door leveranciers gekoppelde softwareproducten.

Referentie component (huidig)	Referentie component (nieuw)
Bestemmingsplannen	Ruimtelijke plannen beheer
Bodeminformatie	Bodembeheer
Digimelding	Digimelding portaal
Content management	Web-content beheer (CMS)
CRAS (Centraal Registratie Afhandeling Schade)	CRAS (Centrale Registratie Afhandeling Schade)
CRIB (Centraal Registratie en Informatie Bureau) module	CRIB (Centrale Registratie en Informatie Bureau) module
Customer Relationship Management (CRM)	Klantcontact beheer (CRM)
Gemeentelijk website	Gemeentelijke website
Grond-exploitatie systeem	Grond-exploitatie beheer
Kadastraal systeem	Kadastrale registratie
Leerplicht systeem	Leerlingenbeheer
Monumenten administratie	Monumenten beheer
Online betaaldiensten	Online betalingsdiensten
Serviceregister	Serviceregister beheer
TMV koppeling (TerugMeldVoorziening)	TMV – TerugMeld Voorziening GBA

Verzend- en Ontvangst Applicatie (VOA)	VOA - Verzend- en Ontvangststation voor Afnemers
Content management	Web-content beheer (CMS)
Wkpb Registratie	Wkpb - Publiekrechtelijke beperkingen administratie
WOZ-systeem	WOZ administratie
Zakenbeheer	Zaaksysteem

2.3 Referentiecomponenten die verwijderd gaan worden

Leveranciers wordt gevraagd met name goed te kijken of zij producten hebben gekoppeld aan overbodig geworden referentiecomponenten. Zo ja, dan kan het product aan een alternatieve referentiecomponent worden gekoppeld of aan een koppelvlakstandaard.

Het betreft hier voor het grootste gedeelte koppelingen naar Landelijke Voorzieningen en andere Stelselvoorzieningen. Deze koppelingen kunnen als functionaliteit en dus als aspect van een referentiecomponent gezien worden, maar zijn veel meer een standaard voor een gemeentelijk product dat koppelt aan een "Stelselproduct" dat geen onderdeel is van het gemeentelijk applicatielandschap. De volgende referentiecomponenten zullen derhalve op termijn verwijderd worden, maar niet eerder dan dat alle leveranciers ruim de gelegenheid hebben gehad onderstaande wijzigingen door te voeren bij hun softwareproductversies.

Referenties naar onderstaande component kunt u vervangen door een alternatieve component:

- Integratieserver – Vervangen door de componenten Gegevensdistributie of Gemeentelijke servicebus, de intergratieserver wordt niet langer als aparte component onderscheiden.

Referenties naar onderstaande gemeentelijke referentiecomponenten kunt u vervangen door de juiste koppelvlakstandaard (zie hoofdstuk 1.1):

- BRI (Basisregistratie Inkomens) koppeling
- BRV (Basisregistratie Voertuigen) koppeling
- DigiD koppeling
- Digilevering
- E-herkenning voor bedrijven koppeling
- LV-BAG koppeling
- LV-WOZ koppeling
- Mijn Overheid Berichtenbox koppeling
- Nieuw HandelsRegister (NHR) koppeling
- Omgevingsloket Online (OLO) koppeling
- RNI (Register Niet-Ingezetenen) koppeling

Referenties naar onderstaande landelijke voorzieningen kunt u vervangen door de juiste koppelvlakstandaarden:

- GBA-V
- Landelijke Voorziening BAG
- Landelijke Voorziening WOZ
- PIVA-V: gehanteerde standaard is [WSDL PIVA-V](#)

Operatie NUP

De volgende referentiecomponenten zijn webapplicaties die wel geïntegreerd kunnen zijn in gemeentelijke omgevingen. Deze blijven gehandhaafd.

- Antwoord voor Bedrijven
- Loket Voortijdig Schoolverlaten.
- Risicokaart;
- Risicoregister gevaarlijke stoffen;

Voorlopig zijn de namen van de in de toekomst te verwijderen referentiecomponenten gewijzigd door er de opmerking "vervangen door koppelvlakstandaard" achter te zetten.

Hoofdstuk 3. Functionaliteit

Nieuwe functionaliteit

1. In de tabel Standaarden is ook de status van standaarden toegevoegd. Deze status is ook zichtbaar op het raadpleegscherm waar getoond wordt aan welke standaarden een softwareproductversie voldoet.
2. Leveranciers konden al per standaard aangeven of ze daar aan voldoen en succesvol getest hebben. Zij kunnen dat vanaf de nieuwe versie van de softwarecatalogus aantonen door bij de betreffende productversie en de ondersteunde standaard, een URL in te vullen naar hun testrapport of een ander bewijsstuk (op te nemen op de eigen website van de leverancier). Bij het raadplegen wordt in geval van "succesvol getest" een hyperlink naar deze URL actief. Deze URL wordt ook meegenomen in exportfunctie.